

ikke vil anvende nogle af de besparede Penge til Fripladser, er det sikkert, at der nok skal fremkomme en Besparelse ad den Vej, her er foreslaaet. Endvidere maa jeg maaske bemærke, at naar jeg har sat Bestemmelsen om Skolepenge ind i Lovforslaget, saa har jeg ment at imødekomme Rigsdagen ved denne Bestemmelse, fordi jeg mente, at det var en finansiell Bestemmelse, som Rigsdagen maatte sætte Pris paa at være medraadende over, og jeg tror ikke, at det i Praksis vil gaa i den Retning, som det ærede Medlem ønskede, at Administrationen altid alene skulde raade over Skolepengenes Størrelse. Jeg tror, det er forsigtigst, at Lovgivningsmagten ogsaa her er medraadende og sætter, hvad der skal betales i Skolepenge; og umuligt er det jo ikke at faa en Lovforandring, om man senere maatte ønske indført højere eller lavere Skolepenge. Men for at komme tilbage til den ny Klasse, saa er denne ny Klasse økonomisk set jo slet ikke noget Tab for Statskassen. De laveste Klasser ere jo de Klasser, som ere heldigst for Latinskolen i økonomisk Henseende, medens de højere Klasser ere dem, som koste flest Penge, og derfor er den syvende Klasse jo slet ikke noget økonomisk Tab for Statskassen. Men saaledes som Lovforslaget jo egentlig er, saa er det mit Skøn, at der er meget snarere Udsigt til, at Staten, naar vi faa Lovforslaget gennemført, kan indskrænke sine Latinskoler noget, idet jeg tror, at det praktiske Liv meget let vil føre med sig, at Realskolerne trindt omkring i Landet helt og holdent ville kunne overtage Mellemskolens Bestilling og Forretning; og da Folk i Almindelighed ikke holde af at faa deres Børn meget langt bort, saa ville de foretrække den Realskole, som er i Nærheden, i Stedet for at sende deres Børn til en fjernere liggende Latinskole; og Realskolen vil derfor temmelig sikkert faa Mellemskolens Opgave at udføre trindt om over det hele Land. Derfor vil der maaske paa enkelte Steder aabne sig den Mulighed, at man kan nedlægge Latinskolens 4 første Klasser, nemlig Mellemskolen; denne Mulighed vil maaske aabne sig for nogle af de mindre Statsskolers Vedkommende. Dette, synes jeg, ligger lige saa nær for som alle de Muligheder og Paastande, som det ærede Medlem stillede frem. I øvrigt er det jo noget, som ikke skal gøres i dette Øjeblik. Men sikkert er det, at Lovforslaget, saaledes som det her foreligger, ikke koster flere Penge; det giver tværtimod en mindre Besparelse. Det ærede

Medlem var saa glad ved nogle Bemærkninger i Motiverne om en Udsigt til at give flere Penge ud og mange Penge ud. Denne Udsigt i Motiverne staar jo udelukkende med den Forudsætning, at man vil indrette en Enhedsskole, saaledes som den nærmere er skildret i Motiverne; hvis man vil det, maa man af med mange flere Penge. Men det er ikke saa vidt, man gaar i det Forslag, her ligger paa dette Tings Bord. Jeg synes derfor, at det ærede Medlem ikke nu har stor Fornøjelse af at læse dette op, medmindre det ærede Medlem i det hele taget synes saa godt om Motiverne — hvad jeg ogsaa gør — at han er fristet til ved en enhver Lejlighed at læse op af dem. Det var disse faa Bemærkninger, jeg havde Lyst til at gøre, inden Forhandlingen skrider videre. Der kunde naturligvis være Grund til adskilligt flere, men vi faa jo nok Lejlighed til at tale videre om denne Sag.

Formanden: Folketingsmanden for Odense Amts 8de Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Holm: Jeg skal ikke indlade mig paa noget længere Svar til den højtærede Minister. Jeg overlader ganske trostigt til enhver, som kender lidt til denne Sag eller sætter sig ind i den, at se, hvem der har givet Grunde, og hvem der ikke har givet Grunde for sin Stilling. — Naar jeg har begæret Ordet, er det kun for to ganske smaa Bemærkninger. Den ene er denne: Den højtærede Minister sagde, at der var intet, som tydede paa, at det kneb for den lærde Skole. Han indrømmede ganske vist, at inden for Statens lærde Skoler havde de ikke haft Elever nok; men ellers var der stor Tilstrømning. Jeg vil da blot gøre opmærksom paa, hvad den højtærede Minister jo ved, at flere af de private Skoler i Kjøbenhavn ere gaaet fallit, fordi de ikke havde Tilslutning nok. Min anden Bemærkning er denne: Naar den højtærede Minister sagde, at det var mig, som havde fremstillet det saaledes, som om Maalet med Forslaget var, at alle de gode Hoveder skulde bringes frem til Studentereksamen, saa maa jeg sige, at det er noget, jeg kun har lært af de Motiver, som den højtærede Minister vel ogsaa har læst, dem, som følge med Forslaget, thi der staar der i Tillæg A., Sp. 2948: „Tanken har været, at alle de Læringer, hvis Naturbegavelse ikke lægger dem nogen Hindringer i Vejen, og for hvis Vedkommende de andre (særlig de økonomiske) For-